

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:
Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.
V administraciji prejemani velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katoli. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenšči nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil 74.

Štev. 28.

V Ljubljani, v soboto 4. februarja 1899.

Letnik XXVII.

Vlada §. 14.

Nenadno so se dne 1. februarja zatvorila vrata državne zbornice in sicer ne za kratko dobo, kakor so časniki napovedovali zadnje dni, pač pa je splošno mnenje, da se pred jesenjo državni poslanci več ne bodo sešli na Dunaju. Takrat se zopet zberó, da vlada poskusi, ali se ji posreči volitev v delegacijo, katere vlada potrebuje tudi vkljubo vsemožnemu § 14.

Dva sta bila glavna vzroka, da je vlada podpisala poslancem potni list domov. Opozicija je s svojo dosledno obstrukcijo onemogočila vsako parlamentarno delo, celo državnim slugam je, kolikor je bilo v njeni moči, ubranila zboljšanje plač. Drugi vzrok je pa iskati pri desnici. Večina avstrijskega parlamenta je bila zadnja leta le večina na papirju. Vlada se je ozirala nanjo le bolj tedaj, kadar jo je potrebovala. Desnica se je zavedala svoje vloge brezpomembnega statista, zato je opetovano povdarjala nasproti vladi, da bo le tedaj brezpogojno vladi na razpolago, ako se ministerstvo preosnuje v parlamentarnem smislu tako, da bodo posamezni večji klubi desnice zastopani po svojih članih v kabinetu. Grof Thun je sprevidel, da taka zahteva večine državne zbornice ni pretirana, in zato je poskušal v tem pogledu izpolniti želje desnice, toda naletel je na take izvanparlamentarne ovire, da je moral tolažiti desnico le z malovredno obljubo, da hoče tudi sedanje ministerstvo vladati v smislu večine državnega zbora. Del desnice je bil s tem zadovoljen, drugi se pa niso mogli zadovoljiti s tako platonično ljubeznijo sedanjega ministerstva. Tako se je ljubezen vedno bolj ohlajala in vlada je bila vedno v

nevarnosti, da s svojimi predlogi ostane v manjšini, kar se ji je pripetilo tudi v zadnji seji pri razpravi o zboljšanju plač za državne služabnike.

Taki vladi s tako opozicijo in s tako večino ni bilo mogoče vladati parlamentarno in zato se je grof Thun oklenil jedinega sredstva, ki mu je še na razpolago, namreč vlade po § 14.

Kaj sedaj namerava grof Thun? Z Ogersko mora imeti popolno točen dogovor, da se nagodba podaljša do 1. 1903 po § 14. V tej neparlamentarni dobi torej Thun spravi vsaj za nekaj let nagodbo pod streho. Ako je nagodba izvedena, tedaj vlada misli, da je odstranila poglavitno oviro, ki onemogočuje parlamentarno delo v Avstriji. Res je sicer, da nemški nacionalci smatrajo jezikovne naredbe za oni kamen spodtike, ki se mora odstraniti pred vsem, da Nemci sploh zopet stopijo na redno parlamentarno torišče, toda vlada misli, da ta del opozicije ne bo mogel po sklenjeni nagodbi nadaljevati svoje obstrukcije. Računa namreč na to, da se liberalno veleposestvo, zmerni liberalci, socijalni demokratje in kar je vladi poglavitno, da se tudi antisemitje potem ločijo od obstrukcionistov, da je toraj za vlado dana podlaga, na kateri je mogoče zopet prirediti dogovore za sporazumljenje.

In kakor lani tako bo tudi letos poskušal s konferencijami doseči tako sporazumljenje. Ako mu te namere spodlete, tedaj bo moral jeseni ali državni zbor razpustiti ali pa se umakniti srečnejšemu nasledniku. Da ima grof Thun precej upanja, da se mu posreči njegova akcija, kažejo glasila nemško-nacionalna in liberalna, ki pišejo, da je za Nemce sedaj jedino pravo geslo, skupaj držati in delati na to, da se razbije desnica. Po-

skusi za to so se že začeli. Nemška opozicija je že najbrže pozabila, kako je lani z blatom okidala poslance poljskega kluba in sploh poljski narod, zato se je sedaj začela prilizovati Poljakom ter jim dokazuje, da poljski poslanci v sedanjih razmerah ne morejo ničesar doseči, da prvi zvo-nec v državi sedaj nosijo češki fevdalci in Mlado-čehi, ki imajo vprežene tudi Poljake pri svojem vozu. In ona klika v poljskem klubu, ki skrivaj vedno kovari proti večini in hrepeni po zvezi z nemškimi liberalci, se tudi odziva. Madejski, Rutovski in drugi stari liberalci poljski so že na delu za tako združitev. Sreča za Poljake in za Avstrijo, da je ta del poljskega kluba tako neznan, da je brez vpliva na razvoj naše notranje politike. Ta nemško-liberalni poskus, zasnovati zopet nemško-liberalno in poljsko vlado v Avstriji, se ne bo posrečil, vendar po našem mnenju tudi grof Thun za svojo akcijo ne bo lahko dosegel kakih dejanskih uspehov.

Po našem mnenju je prevelik propad mej sedaj gospodujočim birokratizmom in mej gibanjem, ki se pojavlja v ljudstvu in ki se z nobeno silo ne da več ustaviti. Naši državni treba demokratične preosnove, potem bo cesarju mogoče zopet srečno vladati avstrijske narode. Iz politične javnosti treba odstraniti zastopnike ostankov državnega absolutizma in kapitalističnega liberalizma ter namestiti jih s pravimi zastopniki ljudstva, potem še le je pričakovati v državnem zboru res kaj koristnega dela za potrebe ljudstva. Ako se tako preosnuje državno življenje v Avstriji, potem preneha biti Avstrija oni anahronizem v sedanjih dobi, nad katerim se s polnim pravom spodtika ves vnanji svet. Zunaj po svetu se giblje vse

LISTEK.

Nevarnost za državo.

O, predpust! ti čas presneti!
Prešeren.

Sedaj, za predpustni čas, spustil je naš liberalni kolega med svoje bralce dovtip, trdeč, da so konsumna društva »občenevarne, revolucijonarne in protimonarhične naprave.« Saljivi »Slov. Narod« vzbudil je s to predpustno šalo tudi res mnogo smeha.

Mi se trdno nadajamo, da nas bode liberalni kolega še nadalje zabaval s takimi dovtipi, in prav nič se ne bomo čudili, ako nam priobči kmalu morda sledeči članek:

Kako so klerikalci državi nevarni.

Opozarjali smo vladne kroge z vso odločnostjo že mnogokrat na počenje klerikalcev, katero je državi naravnost nevarno. Zaman! Merodajni vladni krogi še do sedaj niso storili prepotrebnih energičnih korakov, da bi našo deželo in nas rešili teh državi nevarnih sovražnikov. Ker, kakor je videti, merodajni državni krogi našim dosedanjim besedam ne verujejo, zato je jim hočemo sedaj postreči z dejstvi, da bodejo videli vso nevarnost, ki preti državi in nje imetju od naših klerikalcev.

Takoj prvi slučaj je poučen.

Znani klerikalni voditelj, čegar ime je ured-

ništvu našega lista znano, vzel je včeraj iz miznice svoje pisalne mize v c. kr. tobačni tovarni narejeno viržinko, torej državno blago, jo zapalil z žveplenko ter vlekel dim skozi njo tako dolgo, da jo je upepelil popolnoma in tako namenoma z ognjem uničil državno, v c. kr. tovarni narejeno blago.

To se nam zatrjuje od povse verodostojne strani, ki je pripravljena pričati pred vsakim sodiščem.

Če tako početje ni nevarno državnemu blagu, potem ne vemo, kaj naj bi še temu blagu nevarno bilo!

Isti gospod dal je kupiti nekaj kilogramov v c. kr. salinah pridobljene soli in sicer v namenu, tej soli jako nevarnem, da jo namreč polagoma pomeče v juho in druga jedila ter jo tako z raztopljenjem — uniči.

Kako dolgo hočejo višji državni dostojanstveniki še mirno gledati tako, državnemu blagu pogubonosno delovanje?!

Pa to še ni vse. Po dolgem trudu posrečilo se nam je, razkriti uničevanje državnega blaga od strani klerikalcev, ki je razširjeno kar čez vso deželo in se izvršuje sistematično in prav v vsaki klerikalni hiši. V vsakem župnišču n. pr. uničujeta župnik in kaplan s tem, da pišeta čeznje, c. kr. koleke, torej papir, narejen v državnih delalnicah, državno blago!

Seveda, kaj mari klerikalcem blaginja in blagostan države! Da le dosežejo sebične svoje namene, pa jim je dobro vsako sredstvo. Namen posvečuje tem ljudem sredstva, to je stara resnica.

Za državno imetje se ne brigajo prav čisto nič.

Znan nam je duhoven, kateri kot profesor vsacega prvega vsacega meseca jemlje od države plačo in tako vedoma manjša državno imetje.

Le pomislimo, kam mora država priti, ako bi vsak državljani hotel vsacega prvega od nje plače. Take goropadne zahteve izcimijo se samo v klerikalnih glavah.

Ta suha dejstva naj zadostujejo za danes. Upamo, da vladni krogi izpredvidijo, da tako ne more in ne sme iti dalje. Tu ne pomaga prizanesljivost in prijaznost, s trdno roko treba poseči vmes. Državni interesi so v nevarnosti. Klerikalci so, kar smo dokazali s temi nepobitnimi dejstvi, državi nevarni. In kjer zahteva korist države, morajo izginiti vsi pomisleki.

Ako bi pa ta dejstva, ki govorijo glasno in popolnoma jasno, le še ne zadostovala, ako bi le še ne odprla vladi oči, hočemo nadaljevati objavljanje taci državnemu imetju nevarnih klerikalnih činov.

Kedar velja braniti korist države, ne poznamo ozirov. Caveant consules!

v mejnarodnem toku, v veliki smeri, dočim v Avstriji požira vse moči in vso pozornost le narodno vprašanje. Ako se naša država ne povspé do prepričanja, da so vsi njeni narodi jednopravni, ter ne da tudi dejanski vsem narodom enakih pravic, tedaj je po našem mnenju Avstrija doigrala svojo vlogo, katera ji je bila usojena v svetovni zgodovini. Taka država mora izgubiti na zunaj ves svoj vpliv, ker se v notranjem v neplodnih borbah ubijajo najboljše moči. Države ne bo rešil § 14., katerega so skovali nemški liberalci v ta namen, da bi vladali za vsak slučaj, rešila bo državo krepka združna organizacija posameznih narodov, ki bo pa v polni meri še le tedaj mogoča, kader pride ljudstvo do besede in do moči v državnem zboru.

O kmečkih zadrugah.

Spisal Val. Podgorc.

(Dalje.)

Združna skladišča.

Združno delovanje obsega lahko nakupovanje kmečkih potrebščin in prodajanje njegovih pridelkov. Skupno nakupovanje je veliko lažje, kakor prodajanje; sevé, pri nakupovanju je treba samo ude združiti in izvedeti, koliko vsak potrebuje in če imaš denarja, lahko vsak čas in povsod vse kupiš in sicer povsod veliki kvantum veliko ceneje, kakor po drobnem. Težja je prodaja: vsaj posameznik vé, da lahko vsak čas kupi, če ima denar, a da ne proda lahko vselej brez škode, kedar denarja nima. Zato so se pa tudi na Nemškem že več kot 20 let sem bavile zadruge z nakupovanjem blaga. na prodajanje so se vrgle šele zadnji dve leti, a kratki čas prinesel je zadrugam v ti stroki veliko sijajnih uspehov!

Na Bavarskem so se združna skladišča najprej gradila. O njih piše dr. Ertl*:

1. Stambach: Skladišče je zidala posojilnica v Stambachu l. 1895. Stavba je vsa lesena, s papo pokrita, 15 m dolga, 6 m široka in ima 3 podlance. Vse vkup z veternim mlinom, trierjem in žaklji stalo je 4678 mark. Prodalo se je prvo leto 4000 (starih) stotov ovsa, ker se drugega v istem kraju malo pridelava. L. 1896/97 se je prodalo že 8386 stotov ovsa. »Naredba, pravi pisatelj, se je izvršno obnesla, že v prvem upravnem letu dobili so kmetje od zadruge 60 vinarjev pri stotu več, kakor od trgovcev.« V Raiffeisenovem koledarju (1898) piše župnik Kress o tem skladišču: »Tri ure daleč od nas plačujejo prekupci za stot 60—80 vinarjev manj, kakor v naši bližini. Torej so naši udje jedno marko = (60 kr.) za (stari) stot več dobili, kakor pa so sicer dajali prekupci. Kmetje cele okolice pa uživajo dobroto, da zdaj cene ne določujejo več prekupci, marveč zadruga. Dveletno delovanje je imelo nepričakovanih uspehov — haben den überraschendsten Erfolg für uns gehabt. Möge überall, wo die Möglichkeit vorhanden ist, die Einigung der Landwirte auf dem wichtigsten Gebiete des gemeinsamen Absatzes der Erzeugnisse ins Auge gefasst und mit Energie betrieben werden!«

2. Ebern: Združno skladišče je zidalo kmečko društvo v Ebernu (Unterfranken). Trier, mlin etc. se goni z gépeljom. — Stavba je »Fachwerkbau« in je stala 7000 mark. Skladišče prodaja večinoma vojaščini; vsprejema od erarja naročila in poizvedava po zaupnih možeh, koliko imajo posamezni posestniki blaga na prodaj, katero se potem ob svojem času odpravi, ne da bi ga bilo treba v skladišče nasipati. Kmetje, ki pa hočejo čakati boljših cen, lahko naspé svoje žito v skladišče — a na lastni riziko. Prvo leto je 370 kmetov nasulo v skladišče 11.450 stotov. Prodajalo se je lahko in so dobivali ljudje n. pr. pri ovsu po 50—60 vin. več, kakor od trgovcev. (Dalje sledi.)

* I. c. II. 284.

Iz hrvatskega sabora.

Iz Zagreba, 29. jan.

Pretečeni teden se je nadaljevala splošna razprava o deželnem proračunu. Zagovarjali so predlog Šumanović, Popović-Vasin, dr. Šilović in sam ban, proti pa so govorili od »čistih« dr. Mile Starčević in David Starčević a od zedinjene opozicije Modrušan in Tuškan. Vladina stranka se je slednjič vendar pokazala na torišču, češ da je morala

biti s početka mirna, ker se ona nahaja v defenzivi, kakor se je izjavil jeden govornikov večine, in še le tedaj, ko je bila napadena, se je začela braniti. Toda do zdaj se je slabo obranila. Če izvzamemo govor poslanca Šilovića in bana, ki sta se bavila zares s proračunom ter tudi nenavadno trezno govorila, moramo ostale govore večine obsoditi kot nevspele, posebno pa še govor poslanca Popovića. Ravno tako se morata obsoditi govora čistih v onem delu, v katerem se razpravlja o strankarskih odnošajih opozicije. Mogli bi reči, da je bila cela razprava v tem tednu pod verskim uplivom. Borbo je izzval poslanec Popović s svojim strastvenim govorom proti vsemu, kar je hrvatskega in katoliškega. Hrvati zatirajo po njegovej trditvi Srbe v narodnem in verskem pogledu, ker jim ne dajo konfesionalnih šol niti jim dovoljujejo rabiti srbsko narodno zastavo. Napada hudo jezuite, ki se mislijo naseliti v Zagrebu, kjer so si nakupili že veliko stavbišče za svoj samostan, da bodo mogli delati propagando za katoliško vero, in sicer vse to proti Srbom in na škodo njihovo, kakor misli Popović. Hudo se je zadel tudi v Brestjenskyjev »Balkan«, ki ima plemenito nalogo, da zedini v verskem pogledu iztočno cerkev s zapadno, ker seveda Srbom ni po volji.

V tem smislu je govoril omenjeni govornik ter brez vsakega razloga izzival katolike, saj je vendar dobro poznato povsodi, da se pravoslavnim na Hrvatskem ne godi nobena krivica. Konfesionalnih šol si morejo osnovati, kolikor hočejo, v tem jih današnja hrvatska vlada preje podpira, nego pa preči, seveda pod tem uvetom, da se v vseh teh šolah rabe le od hrvatske vlade potrjene knjige ne pa kakšne druge. Poraba cirilice je dovoljena tudi povsodi, le na poštah mora biti naslov tudi z latinico napisan, kar je popolnoma opravdano. Da se jim pa do zdaj še ni dovolila srbska zastava in se jim brčkone tudi ne bode, je čisto naravna stvar, ker na Hrvatskem je po državnopravnej nagodbi le jeden političen narod in ta je hrvatski, njemu jedinemu pripadajo vsi zunanji državni znaki tedaj tudi jedina hrvatska zastava. Kar je očital Popović katoliškim Hrvatom namreč netolerantnost v verskih zadevah, to se nahaja le v njegovej stranki. Do zdaj se v hrvatskem saboru od katoliške strani ni še nikdar napadalo pravoslavje in sploh takih intolerantnih nazorov ni bilo slišati med hrvatskimi poslanci. Zasluga (!) za take prepire pripada poslancu Popoviću in njegovim privržencem, katerim je brčkone neugodno v vladinej stranki, ali brez nje ne morejo nič opraviti. Nadjamo se, da se tudi na ta način ne pribavi posebnega ugleda in koristi. Ojstro se je uprl temu predrznemu napadu na hrvatstvo in katoliško večino hrvatskega naroda poslanec Mile Starčević, a celo ban se je v svojem govoru zavzel za jezuite in posebno še za usmiljene sestre, katere so Popoviću hud trn v oku radi njihovih ženskih šol. Ban se je vrlo lepo izjavil o velikih zaslugah, ki jih imajo usmiljene sestre za odgoj ženske mladine, pa želi, da bi v te šole pošiljali svojo žensko deco tudi Srbi, pa bi se prepričali, da ni res, kar je o njih trdil poslanec Popović. Ta banova izjava proti govoru poslanca Popovića je mnogo vredna, ker so Srbi bržko ne mislili, da se bode večina oklenila njihovih nazorov, zdaj pa vidijo, da je njih nedostojno ponašanje obsodil sam glavar zemlje. In to so tudi zaslužili. Zdražb je na Hrvatskem že tako preveč, in zdaj hočejo imeti še verskih, premda katoliki, kakor smo že poprej omenili, niso dali do zdaj nikdar povoda zato, ter so se pokazali v verskih zadevah morda še preveč tolerantni.

Če se ujemamo s prvo polovico govorov obeh Starčevićev, ko pobijata današnji zistem a tudi proračun, moramo obsoditi ostali del njih govorov. Mile Starčević napada nadškofa in drugo duhovenstvo, da ni dosta domoljubno, a to le za to, ker ni v njegovem taboru, a urednika »Katoliškega Lista«, ki je radi obrambe katoliške vere bil obsojen v temnico, imenuje človeka strastnega in pristranega. In zakaj vse to? Zato ker ni hotel omeniti v svojem listu one adrese na sv. očeta papeža, katero je predložil dr. Frank. Brčkone je imel temeljitih razlogov zato, a da je zato dober kristjan, če tudi ne spada med »čiste«, je pokazal pri sodnijski razpravi, ko je neustrašeno branil krščanstvo proti dr. Fr. Spevcu. Taki napadi so

res nedostojni, ker se dotični ne morejo braniti, a ravno tako neumestni so tudi napadi na koalirano opozicijo, posebno na privržence »Obzorove«, češ da so oni krivi vseh današnjih nesrečnih odnošajev na Hrvatskem. Na ta način se ne pospešuje opozicijska stvar, marveč se zaustavlja. Posebno grdo je napadal David Starčević poslanca Tuškana, ki je pa v svojem govoru, sicer oestro ali dostojno zavrnil delovanje »čistih«, kakor se spodobi. Govor Tuškanov je pa tudi sicer temeljit in podučen za hrvatske odnošaje. Dokazal je, kako ban krivo sodi, ko zatrjuje, da je obstanek dualizmu zagotovljen in kako si mora hrvatski narod urediti svoje zadeve po tem državnem zistemu.

Prav kaže Tuškan, da si narodi sebi krijijo zisteme, ne pa da zistem ukuje narode v svoje ojnice, pa tako tudi hrvatski narod ni prisegel na dualizem, marveč se ga bode oslobodil, ker njegovemu državnemu vrenju niti najmanje ne ugaja. Dokazal je tudi prav duhovito, kako je Bismarck bil posredni činitelj nesrečne nagodbe, ker je šel za tem, da Avstrijo oslabi. Povedal je tudi učenjaku Pliveriéu, da so oni po navadi slabi političarji, in da ni potrebno braniti s tako učenim aparatom današnje nagodbe, kajti dobra stvar se vzdrži sama brez obrambe. Ojstra je bila njegova obsodba današnje uprave, katera po njegovej trditvi ni za drugo postavljena, nego da brani le zistem, a ne opravlja one dolžnosti, katera bi jim morala biti prva, namreč: blagostanje naroda. Š tem izvrstnim in domoljubnim govorom je bila dovršena razprava v prošlem tednu, ki ni mogla sicer zadovoljiti nobenega pravega domoljuba radi ponašanja obeh »čistih« govornikov, a najmanje še radi govora Popovića, ki bi rad zraven drugih že tako preštevilnih prepirov izzval še verski, premda se ravno njegova stranka nima v tem pogledu niti najmanje tožiti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. februarija.

Izvrševalni odbor desnice — nadzorni odsek. Neizmerno jezi nemške levičarske kroge, da je vkljub preložitvi državnega zbora permanenten izvrševalni odbor desnice in da ima tudi v neparlamentarni dobi zelo važno nalogo. Poslednje je najbolj razvidno iz izjave ministerskega predsednika grofa Thuna v zadnji seji izvrševalnega odbora. Ministerski predsednik je izjavil, da polaga največjo veljavo na neomejeno in trdno zvezo desniških strank. Vlada obljubuje kar najodločneje, da tudi v neparlamentarni dobi ne bo storila nobenega važnejega koraka brez dovoljenja izvrševalnega odbora desnice; posebno ne bo izdala nobene cesarske naredbe na podlagi § 14., ne da bi poprej o tem obvestila izvrševalni odbor in si zagotovila njegovo odobrenje. Vsled tega želi vlada, da ostane ta odbor permanenten. — Ta ministrova izjava je neizmerno zbudila levičarske kroge in ker v svoji jezi niso vedeli ničesar drugzega, nadeli so izvrševalnemu odboru naslov nadzorovalnega odseka, češ da bo nadzoroval vlado, ki bo pod njegovim pokroviteljstvom tem ložje nadaljevala svoje krivice nemškemu narodu. No, tega se pač ni bati, kajti vlada se tudi v parlamentarni dobi ni kazala preveč prijazno Slovanom, posebno pa Slovencem, in naučni minister v dobi absolutizma gotovo ne bo našel Slovencev na Koroškem, kjer jih je zaman iskal v parlamentarni dobi.

Poljska gimnazija v Tešinu. Tudi poljski klub mora jedenkrat okusiti neprijaznost naučnega ministra grofa Bylandta napram Slovanom in njih zahtevam. Na brez števila prošenj, ki so dohajale naučni upravi iz poljskih in rusinskih krogov in v katerih se je izražala soglasna želja obeh narodov, naj vlada podržavi toli potrebno poljsko zasebno gimnazijo v Tešinu, ker je narod ne more več lahko vzdrževati, odgovoril je naučni minister baje iz čisto stvarnih razlogov, da vlada tej želji ne more ugoditi. Ali je morda to že znak za pričetek vlade zasilnega paragrafa, pod katero bodo posamni ministri brez vsakih ozirov definitivno odklanjali slovanske postulate? Za tako izvajanje pravičnosti napram vsem narodom se bodo Slovani prav lepo zahvalili.

Odgovor ogerske opozicije na vladne predloge je malo vesel za barona Banffyja in njegove privržence. Odgovor temelji kratko na temle

stavku: Le mož, ki bo določen naslednikom barona Baffija, ima upanje, da bo uspešno vodil in dovršil pogajanje z opozicijskimi strankami. V odgovoru se najprej povdarja, da je opozicija v svoji prijenljivosti šla do skrajnosti in da je bila voljna odobriti tudi budget in indemniteti, toda pod pogoji, ki jim ni hotela pritrditi vlada. Ker pa vlada odklanja vsako našo zahtevo, ni samo ovirala nadaljnjih razprav, marveč jih je naravnost onemogočila. Ne preostaja torej ničesar drugzega, glasi se končno v odgovoru, kot da se opozicija zopet posluži popolne akcijske svobode ter deluje v korist svojih volilcev. Ko se pokaže primerna prilika za nadaljna pogajanja, opozicijski zastopniki ne bodo odrekli svoje pomoči. — Ta odgovor je sestavil posl. Horanszky in mu je odbor zaupnikov soglasno pritrdil. Koloman Szell gotovo ni pričakoval takega uspeha. Sedaj se prične v zbornici zopet stara komedija in brezkončna politična razprava. Mnogi sodijo, da brez cesarjevega posredovanja ne bo miru.

Dogodki na Ogerskem. Mej opozicijskimi strankami, ki se pogajajo z vlado in večino radi kompromisa, je, kakor znano, tudi ljudska stranka, ki je svojedobno mej drugim prevzela tudi nalogo, boriti se za pravico in varstvo cerkve na Ogerskem. Pri sedanjih pogajanjih pa, kakor poroča dunajski »Vaterland«, pa ta stranka, oziroma nje vodstvo ni posebno ugovarjalo načrtu voditelja nacionalne stranke, grofa Apponyja, v katerem načrtu, govorečem o razsojevanju v volilnih zadevah, ni izpuščen znani paragraf proti svobodni rabi prižnice. Zastopniki ljudske stranke so baje samo pripomnili, da bodo v plenumu glasovali proti tej določbi, ki omejuje slobodo duhovščine, sicer pa da ne bodo povzročali nikakih ovir sklepanju kompromisa. Ako je temu res tako, potem se je omenjena stranka v zvezi z nacionalno bolj pregrešila v tej zadevi, kakor pa baron Baffy in liberalna stranka, ki sta sedaj že dalje časa molčala o tem paragrafu.

Slovanom v Prusiji se vkljub temu, da sta v zadnjem času ruska in naša vlada precej odločno se potegnili za koristi svojih podanikov na pruskih tleh, ne godi od tedaj nič bolje in listi poročajo, da pruska vlada še nadalje izganja ptuje, slovanske prebivalce. Mej drugim se poroča, da je v zadnjih dneh bilo izgnanih zopet 230 poljskih delavcev. Zvedelo se je pa v zadnjem času iz ust nekega državnega uradnika tudi, kje da tiči pravi vzrok takemu postopanju proti ptujim državljanom. Dotični uradnik, načelnik okraja Wanzleben, je pri slavnosti povodom cesarjevega rojstvenega dne izjavil, da se vse to vrši po cesarjevi inicijativi. Tako poroča praška »Politik«, ne pove pa, ali je morda to uspeh energičnega nastopa grofa Thuna.

Nemčija in mirovna konferenca. Z ozirom na dokazovanja raznih listov, da Nemčija ne bo hotela uspešno sodelovati pri tej mirovni akciji in da bo najbrže celo ovirala vse delo, objavila je te dni berlinska »Post« članek oficijoznega značaja, v katerem se skuša dokazati neresnica omenjenih trditev. To mnenje, pravi ta list, je popolno napačno. Kar se pred vsem tiče točkov začasnega vsporeda, ki izhajajo iz načel genevske pogodbe, imajo namen omogočiti bolj humanen način bojevanja, smejo Rusija in ostale velesile v vsakem slučaju računati na pritrditev Nemčije. Mi ne želimo, s praznimi rokami vrniti se s konference. Nekaj drugzega pa je z določitvijo vojne moči na morju in na suhem za vse evropske države. K temu pač ni mogoče siliti nobene države, da bi morala žrtvovati del svoje suverenitete. Ravnotako bo treba obširnejih razprav o spopolnjenju vojnega materiala na morju, ker pridejo tu v poštev zelo različni momenti. Taka in jednaka vprašanja obdelavali bodo zastopniki na konferenci. V vsakem slučaju bo storila Nemčija kar koli možno, da pripomore do vresničenja vsakemu vsprejemljivemu predlogu ruske vlade. Tudi pri tej priliki se bo Rusija lahko prepričala, da ima v Nemčiji svojo odkrito prijateljico, ki bo znatno vplivala na razpravo in nje uspeh pri mirovni konferenci. — Tako nemški oficijozni list. Naravnost sicer ne nasprotuje predlogom ruske vlade, govori pa že sedaj o nekih nevsprejemljivih predlogih. Doseglo se bo toraj le nekaj in morda ne mnogo več, kakor pri protianarhistični konferenci.

V Franciji se še vedno zabavajo z znano Dreyfusovo afero. Najbolj čudno pa je, da so se

sedaj lotili tega vprašanja ravno najvišji francoski krogi, mej tem ko so se širši francoski krogi že davno naveličali vedno novih sleparskih in neresničnih odkritij. Vlada je poverila sedaj preiskavo posebnemu parlamentarnemu odseku, kar je po mnenju Dreyfusovcev storila samo radi tega, da kazenska kamora ne more že sedaj izreči svoje končne sodbe. Seveda židom ne smemo verjeti, ker se še vedno boje, da pride kedaj resnica na dan. Kedaj pač Francozi dospo tako daleč, da bodo jeli razpravljati tudi o drugih važnejih vprašanjih.

Blaž Potočnik in njegova doba.

(V 100 letni spomin njegovega rojstva spisal J. Benkovič.)
(Dalje.)

II. Take so bile začetkom tekočega stoletja cerkvene in narodne razmere na Kranjskem; izvestno ne najboljše in vesele. A dasi je po l. 1800. popolno nadvladala janzenistično-ježefinska »moderna« stranka, ki niti o cerkvi niti o narodu ni imela nobenega pravega pojma, še manj pa kako navdušenje za pristne narodne ideale, vendar se stari zdravi konservativni, katoliško narodni duh ni dal zamoriti. Čim silneje so nastopali apostoli framasonске vlade pod krinko najstrožjega, odvenelega katolicizma, recte: janzenizma, čim boljše je silil ta plevel kvišku in skušal vse zdravo zrno zamoriti, tem krepkeje so se stari častitljivi skušeni močje oklepali svojih katoliških in narodnih načel, v katerih so našli za-se in za narod pravo uteho, nado na prihodnje boljše čase i za vero i za narod.

Treba je ta dva toka, ti dve stranki določneje označiti, ker to nam pojasni najbolj razvoj tedanjih cerkvenih in narodnih odnošajev na Kranjskem. Marsikaka stvar, ki nam je bila dosedaj nejasna, se da na podlagi te razprave prav lahko raztolmačiti v pravem smislu. Cerkev in narod sta imela na Slovenskem, zlasti na Kranjskem, vedno slično usodo do najnovejših časov, ker učitelji in voditelji ljudstva ne le v dušnih temveč tudi v gmotnih, časnih zadevah so bili skoro izključno duhovniki; res zavedni, narodni lajiki so bili tedaj še bele vrane.

Iz semenišča so pošiljali v verskem pogledu stroge janzeniste, v narodnem oziru pa elastične vladne kimovce, kozmopolite ali ponemčene kreature. Do leta 1830. je ta setev pognala klasje in jela zoreti. Tedaj je v Ljubljani bila cerkvena vlada skoro izključno v njih rokah. Škof Wolf sam ni bil prost tega duha in to iz umevnih razlogov ako pomislimo, kake službe je opravljal, v kakih krogih se je sukal. Med janzeniste moramo šteti tudi Wallanda, pozneje škofa goriskega, prošta L. Burgerja, župnika Pohlina, profesorja Hladnika, zlasti pa profesorja Jurija Pavška idr. Vsa čast jim glede njih zasebnega življenja, ker nobenemu se ne more nič hudega očitati, a v svojih načelih so se zariili in vživali v one zmote, katerim je tedaj večina duhovščine zapadla kot žrtev.

Smatrali so se pred vsem kot služabnike vlade; želje in ukazi sv. stolice so jim veljali le toliko, kolikor se je to strinjalo z vladnimi naredbami. Bili so strastni sovražniki cerkvenih bratovščin in sploh vseh pobožnostij, zlasti pa pogostnega prejemanja svetih zakramentov. Nižja duhovščina, ki se ni strinjala z njih čudaki in idejami in je postopala po svojem boljšem prepričanju, izročena jim je bila na milost in nemilost. Omenim tu le ime kapelana Baraga! Vsak pojav v slovenskem slovstvu jim je bil zopera; ako je kak duhovnik kaj slovenskega napisal, dobil je črno piko! celo za molitvenike. Sploh vsak prost korak, četudi do cela hvale vreden, se jim je zdel atentat na njih absolutno avtonomijo in zato državi in cerkvi nevaren. Opomnim le na znano afero: Pavšek contra »Čbelica«, katerega Prešern po pravici imenuje »der bornirteste Jansenist«, in toži v svojem pismu do Čelakovskega (l. 1833.) »über die Beschränktheit unserer Jansenisten, . . . die kein eigenes Urtheil haben, . . . nehmen sich die Herrn alle erdenkliche Mühe, das weitere Erscheinen unseres Bienchens zu vereiteln.« Končno pravi: »Der Dienst, den Sie (Čelakovsky) der krainischen Literatur erweisen würden, wäre um so wesentlicher, als der Opposition unserer jansenistischen Obscuranten auf keine andere Art beizukommen ist, als dass man ihr zeigt, dass sie ganz vergebens sei.«

*) »Zvon«, 1882. str. 49-52.

To se je vršilo okoli l. 1830. A že leta 1811. je pisal prof. Primic iz Gradca tedanjemu kapelanu dr. Jakobu Zupanu v Smarjjo: »Unter den Krainern gibt es sehr viele gute Köpfe, aber nirgends herrscht doch die Intoleranz so sehr, wie in Krain, und wo rührt das her, wer gibt dieses skandalöse Beispiel? . . . Man denke nur an die vielen Verfolgungsgeschichten der Kleriker in unserem Vaterlande! Exempla sunt odiosa!« Tako lajki prof. Primic! A on pravega razloga za vso čudno in strastno gonjo vendar-le ni uganil, ker niti sam svoje dobe ni prav umel; saj je bil tedaj še le 26 let star. —

Taki so bili kranjski janzenisti in jožefinci v duhovskih suknjah.

Tem nasproti pa najdemo lepo vrsto neustrasenh mož, ki niso odnehali od svojega versko-narodnega prepričanja, ki so sicer tiho in počasi, a vstrajno in krepko delali za vresničenje svojih idealov. Najboljši med temi so bili sekularizirani duhovniki, razmenihi, in nekateri župniki iz stare šole. Ti so bili zelenice v puščavi, ki so pravumevali svoj duhovski poklic. V tem skromnem številu nahajamo tudi najboljše zavedne narodnjake, ki so od časa do časa ljudstvu tudi kaj napisali. Med osivelimi duhovniki najdemo tudi par mladih gospodov, ki so se oteli kvarnemu duhu, sko ne vsi do cela, pa vsaj izdatno. Dobrega duha pa jim ni dala tedanja šola, temveč praktično duhovno pastirstvo. Sreča je namreč hotela, da so prišli kot pomočniki k dobrim župnikom, ki so jim dali to, kar jim šola ni znala in ni mogla dati, kar jim je morda celo vzela. Med te mlajše zavedne narodnjake moramo šteti Ravnikarja, Metelkoto, dr. Jakoba Zupana, Barago, Jož. Burgerja, Potočnika, i dr. Mej starejšimi pa zavzema prvo mesto Vodnik!

Kaj? tudi Vodnik med temi mladimi katoliško-narodnimi preroki? poreče morda ta ali oni, ki je slišal doslej dosledno le trditev, da je Vodnik prvobornitelj svobodomiselnosti na Slovenskem, recimo brez vinkov: prvi slovenski naprednjak in liberalec. No, tudi jaz tega do cela ne tajim. A vendar smelo trdim, da se niti Vodnikov, niti dr. J. Zupanov, niti Metelkov značaj doslej ni tako opisal, kakor bi se bil moral, da bi se skladalo z resnico. Ako hočemo te glasovite moze prav spoznati, njih vrla dela, pa tudi marsikake zmote prav umeti, moramo pomisliti, pod kakim vplivom so se vzgajali in postali to, kar so bili. O teh veljaskih torej še par besed, predno preidemo na Blaža Potočnika! (Dalje sledi.)

Tedenski koledar.

Nedelja, 5. februarja: 2. predpepelnična, evang.: O sejalcu in semenu. Luk. 8. Agata m. — Ponedeljek, 6. februarja: Tit šk., Doroteja d. m. — Torek, 7. februarja: Romuald sp. Trplj. G. N. — Sreda, 8. februarja: Janez Mat. sp. — Četrtek, 9. februarja: Ciril Aleks., Polona d. m. — Petek, 10. februarja: Školastika d. — Sobota, 11. februarja: 7 ustanov Služ. M. D. — Solnce izide 10. februarja ob 7. uri 15 min., zaide pa ob 5. uri 14 min. — Lunin spremin: Mlaj 10. februarja ob 10. uri 30 min. zvečer. — Musica sacra v nedeljo 5. februarja: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Mašo zl. dr. Fr. Witt op. 8., graduale in traktus Foersterjev, ofertorij dr. Fr. Wittov. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: mašo zl. Fr. Schöpf, op. 103, graduale Foersterjev, ofertorij zl. Stehle.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 4. februarja.

(Presvetli knez in škof ljubljanski) se je nočoj vrnil z Dunaja v Ljubljano.

(Iz deželnega šolskega sveta.) Imenovani so gg. za nadučitelja na deški šoli v Kamniku Jan. Okorn, učitelj v Trzihu, za nadučitelja v Doberničah nadučitelj Anton Cirman v Poljanah, nadučitelj v Šenčurju pri Kranju Luka Jelenc za učitelja na prvi mestni deški šoli v Ljubljani, Gizela Ekel za učiteljico na dekliški šoli v Kočevju; stalno sta nameščena gg. Andrej Rapé v Olševku in Jos. Svetlič v Škofjiloki. Nadučitelj J. Gantar v Čatežu in učitelj Julij Flis v Škofjiloki prideta iz tretjega v drugi in učitelj Jos. Bizilj v Pečah ter Fr. Ivanc v Senožečah iz četrtega v tretji plačilni razred. — Mej drugimi rednimi točkami odo-

bril se je tudi razglas, katerega izda dež. šolski svet in je namenjen za gospodarje in gospodinje srednješolskih dijakov.

(»Narod«, konsumna društva in trgovci.) »Narod« od srede se sila jezi nad našim uvodnikom od torka, v katerem smo zadevo konsumnih društev in mogoče posledice »Narodove« gonje za trgovski stan pojasnili. Polemizovati »Narod« zoper naša izvajanja ne more, ker so nesporodljiva, kar mora vsak pameten človek, zlasti pa trgovec, sprevideti. Zato »Narod« z nova po svoji lepi navadi zabavlja. Mi smo že v svojem označenem uvodniku izjavili, da nočemo polemizovati z »Narodom«, in sedaj, ko se je ta list s svojim zadnjim člankom iz nova osmešil, imamo še manj povoda. Mi prosimo le vsacega trgovca, ki ni že zdavna popolnoma zaslepljen po liberalizmu, naj pazno prečita naš uvodni članek od zadnjega torka in pa vse »Narodove« članke. — Vsak trgovec, ki kaj drži na svojo veljavo, bode skupnost s temi ljudmi odklonil, in če jim gre kedo v dobri veri na led, — je le pomilovanja vreden. Smoter trgovskega stanu je, kupovati in prodajati pošteno blago — ne pa pridobivati si naklonjenost žalostne »Narodove« klike. Poslednje je že marsikaterega trgovca uničilo, ne pa konsumna društva!

(Benefica H. Beniška) bode danes. 207 krat bode dirigiral po nocojšnji operni predstavi »Aide« v našem gledališču gosp. kapelnik, ki deluje na čast in sijajni prosep slovenske operne umetnosti od 23. novembra 1894. Nebroj oper, operet in spevoiger je naštudiral g. Benišek, in Slovenci, zlasti pa Ljubljancje, smo mu dolžni največjo zahvalo za premnogo prekrasnih vžitkov. Z »Aido« in »Lohengrinom« je dosegla naša opera višek svoje popolnosti, in s tema dvema kolosalnima operama je kronal g. Benišek svoje prezaslužno in plodovito delovanje kot gledališki kapelnik. Ker je g. Benišek jako delaven in požrtvovalno marljiv tudi pri raznih narodnih društvih, ne dvomimo, da bode njegova nocojšnja benefica prav dobro obiskana.

(Pravnikov večer) bo v ponedeljek ob 8. uri v »Narodnem domu«, v pritlični sobi na levo. Razgovor bo »o pristopu k družbenemu postopanju, če so že ustanovljeni družbeni pogoji, a je na dotičnem zemljišči vknjiženo stvarno breme«, poročevalec: g. sodni tajnik I. Kavčnik. K obilni udeležbi vabi — odbor društva »Pravnikov«.

(Iz Idrije). V nedeljo, 29. pr. m., smo imeli predpustno veselico naše katoliške delavske družbe. Kakor po navadi obilno obiskana, uspela je prav dobro. Pevski in godbeni zbor sta imela lepe skladbe v vspeh — deloma popolnoma nove ter zvršila v splošno pohvalo. Kjer se dela iz navdušenja, sega vedno v srce. Tajnik Ivan Brus je za ta večer nam zopet priredil zelo lepo igro, »Izgubljeni denar«, katera se bode predstavljala gotovo še po drugih društvenih odrih, ker ni treba posebnih priprav. Igralci so zvršili svoje vloge vsi izborni. Prizor »Jabolčna potica« je bil dobro pogojen, ker je bil igralec dober, vendar jedra nima posebnega. Godba, petje in igra je pokazala, da katoliška delavska družba krasno napreduje. Naj bi ostala čila! — Brzjavno ste že sporočili, da je upokojen dosednji rudniški ravnatelj, nadsvetnik Jožef Čermak. Bil je le malo časa v Idriji — komaj nad dve leti. Prišel je v precej težavnih razmerah po smrti Plensinekova v Idrijo. Imel je zelo lepe namene, skušal mirno delovati, a razne zapreke so se mu stavile v pot. Po smrti svojega najstarejšega sina, nadporočnika Čermaka, pešale so mu vidno moči, tako je prosil začasnega počitka. V mlajših letih je bil zelo delaven v svoji stroki in tudi Idriji zapustil v žgalnici trajen spomin na svoje zmožnosti. Začasni voditelj rudniškega ravnateljstva je imenovan rudniški svetnik Jožef Schmid.

(Iz celjske okolice) Na svečnico je bil v Celji v »Narodnem domu« orkestralni koncert godbenega kluba čitalnice. G. učitelj Munda se je koj ko je prišel v Celje, oprijel z velikoj vnemo misli, da bi Slovenci dobili vendar že kedaj narodno godbo, ki bi se rabila ob raznih narodnih in cerkvenih prilikah. Zasnoval in že vrlo izučil je dvojno godbo — »Streichm.« in »Blechm.« Ta koncert je bil prvi. Zbralo se je mnogo radovednih poslušalcev, ki so treskovito ploskajoč naznanjali, da so e posamezni komadi proizvajali izvrstno. Daj Bog

moč in blagoslov prevrlemu godbovodju, da se čvrstvo razvije njegova misel!

(S Štajerskega.) Pridno se vrsté shodi, na katerih se razpravljajo družabne razmere kmetijskega in delavskega stanu, če prav se malo tega objavlja v neštajarske novine. Preteklo nedeljo je bilo tako zborovanje na Ponikvi ob južnej zel. Govoril je g. I. M. Kržišnik o kmetstvenej bedi, o nje vzrokih in o potrebnosti zadrug. Ljudstvo je prav pazljivo poslušalo zelo poučni govor in burno pritrdjevalo. V kratkem se misli ustanoviti tam zadruga. Prihodnjo nedeljo bode pa shod na Teharjih in v Ljutomeru, kjer zasnujejo zadrugo. Prihodnjo nedeljo se pa osnove zadruga v Št. Jurju ob j. z.

(Umrla) je dne 1. febr. gospa Terezija Omeje, rodod. Ločanka, v širših krogih v mestu in v okolici dobro znana in spoštovana bivša posestnica in gostilničarka pri »Johanesbirtu« na Poljanah. Pokojnica je bila vzor krščanske matere, gospodinje in gostilničarice. Njena gostilna je bila na jako dobrem glasu. Bila je prav usmiljenega srca in kolikor je mogla je dobrote delila; posebno pa je dajala brezplačno hrane marsikateremu revnemu dijaku in v tem oziru ostane istim tudi v hvaležnem spominu. Pokojnica je bila skozi in skozi poštena in ponižna; bila je pa tudi odločna, kadar je šlo za red v njeni gostilni. Naslova »gospa« ni dopustila, rekla je vselej, jaz sem »mama«, tako mi recite. Ko je obrt opustila, je živela pri sinu g. Ferd. Omejcu, in od zemeljskih skrbij rešena, je vedno molila, bilo jo je videti vsaki dan dopoldne in popoldne v stolni cerkvi, in še na dan smrti je bila v stolnici. Počivaj sladko, zlato srce, v Bogu, katerega si tolikrat tako zvesto iskala in našla v stolnici na križevem potu in v presvetem Zakramentu altarja.

I. M. Pichler.

(Umrl) je včeraj v Ljubljani dolgoletni premijnik užitninskega davka gospod Jakob Jarc. O pokojniku nam poroča njegov prijatelj nastopno: Bolehal je že dalje časa; bil je vesten uradnik. Njegovo opravilo je bilo pred uradno uro zjutraj in zvečer po sklepu sveti rožni venec, pogosto je prejemal svete zakramente; posebnost njegova je bila pa to, da je vsaki dan ob 3. uri popoldne nekoliko pomolil v čast Kristusovemu trpljenju in ravno ob 3. uri popoldne je izdihnil svojo dušo. Upamo, da mu je bila sodba lahka, kajti kdor občuje s Kristusom v življenju, ga bo po smrti Gospod gotovo sprejel med svoje.

(Mesečni pregled) Minuli mesec prosinc je bil nenavadno mil in topel. Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 1.4 stopinj, ob dveh popoldne 5.0 stopinj, ob devetih zvečer 3.0 stopinj, torej znaša srednja zračna temperatura tega meseca 3.1 stopinj, za 5.4 stopinj nad normalom. — Opazovanja na tlakomeru dajo povprek kot srednji zračni tlak tega meseca 735.4 mm., za 0.6 mm. pod normalom. — Mokrih dni bilo je 12, padavina, dež in sneg znaša 108.8 mm.

* * *

(Vzroki brezverstva.) Zadnje dni je vsprejel sveti oče rimske plemiče. O tej priliki jim je goveril tudi o veri in neveri. »Luč svete vere,« dejal je poleg drugega, »je v nemiru sveta in nemirnih želj človeškega srca kakor baklja sredi viharja; če ne pazimo nanjo, lahko omedli in ugasne. In zares, koliko jih je, ki so bili rojeni in so vzrasli v sveti katoliški cerkvi, ki so pa po svoji malomarnosti izgubili sveto vero! Glavna sovražnika svete vere sta umski napuh in gospodstvo počutnosti. Človeškemu umu zadoščuje, če ve, da je Bog govoril in da je svoje razodetje izročil nezmotljivi sveti cerkvi. Sicer pa človek v nadnaravnem redu tem več spozna, čim bolj se poniža. Kdor pa hoče z oholim umom prodreti v globočine in visočine božjih skrivnosti, ta zaide na kriva pota vsled slabosti človeškega uma in vsled kazni za neumni napuh. Zato je nešteto prej vernih duš zablodilo v brezupno brezno dvoma in nevere. Druga prav tako velika nevarnost za vero so pa čutni instinkti. Da, nič morda tako lahko ne zatre vere in milosti, kakor uprav čutni nazori. Ko je na jeruzalemski tempel prišla prerokovana oskrunba razdjanja, tedaj pravijo, da je zaklical neki glas: Bog se je umaknil! Prav to se uresniči v duši, oskrunjeni od poltenih strasti. Čim bolj se te laste srca, tem bolj gineva nebeška luč v umu, tem bolj se zataplja človek v ma-

terijo in izgublja svojo čast in svoj vzvišeni poklic, da, polagoma celo čuvstvo za krščansko pravost in umsko teženje — Bog se umakne. Ta dva sovražnika nosi vsak v svoji pokvarjeni naravi, a podpirajo ju vedno še vnanje okoliščine. A nikdar morda ni bilo za umski napuh in čutno poltenost toliko vabe in podžiga, kakor uprav dandanašnji, ko podžiga napuh in strasti pravna razbrdanost, cinizem časopisja, brezsrčnost gledališča, skepticizem po visokih šolah. Zato je še posebno dandanašnji treba čuječnosti!«

(Metropolit Kujlovski — nekdanji honved.) Novi grško katoliški knez in nadškof Ivovski, Julijan Kujlovski, udeležil se je leta 1848 kakor 24-letni mladenič mažarske ustaje. Služil je v »poljski legiji« pod Poljakom Bemom ter došel do časti nadporočnika. Bil je v dvanajstih bitkah trikrat ranjen. Ko so pa Rusi rešili Avstrijo ter razgnali ustaše, pobegnil je Kujlovski na Turško, od koder je prišel v Pariz. Tu se je posvetil duhovnemu poklicu. Za časa študij pa so ga doma in contumaciam obsodili v smrt. Papež Pij IX. je posredoval, da ga je cesar pomilostil ter se je smel vrniti v domovino. In pred osmimi leti je nekdanji »puntar« zasel škofovsko stolico v Stanislavu, minoli teden pa je došel do najvišje časti, katero more doseči pri nas grško-katoliški duhovnik. Čudna pota božje previdnosti! »Ed.«

(Nesrečen tat.) Na čuden način je dohitela smrt nekega tata v Cenštovhavi na Šleskem. Ukradel je svojemu sosedu zaklanega prasiča, ki je visel v skednju, obesil zakriviljen kol, ki je bil privezan prasiču za zadnji nogi, na vrat, naložil prasiča na hrbet in odšel. Preskočiti je moral nizek plot, pri tem je pa zgubil ravnotežje: on je padel naprej, prasič je pa obvisel zadaj na plotu. Zakriviljeni kol je stisnil tatu za vrat, — in v takem položaju so ga našli drugo jutro mrtvega.

(Vestni uradniki.) Kako vestno je spoštovano prusko uradništvo, nam pove sledeča vesela dogodba. V nekem kraju je nadzoroval šolo okrožni šolski nadzornik. Ko si je ogledoval šolsko poslopje, je zapazil, da ni na vratih pri stranišču — kljuko. Vpraša torej učitelja, kako se more kaj takega goditi. Ta mu pove, da je pri enem stranišču dal na svoje stroške napraviti novo kljuko, še jedne pa da neče on plačevati. Nadzornik je poročal potem na deželni odbor, da manjka na stranišču pri omenjeni šoli kljuko. Ta je zopet poslal veliko uradno pismo na okrožnega šolskega nadzornika, naj se naroči za stranišče na državne stroške nova kljuka in naj se mu na to dopošlje račun. Okrožni nadzornik je zopet poslal drugo pisanje na krajnega šolskega predstojnika, kateri je potem poročal o celi stvari dotičnemu učitelju. Ko je bila nova kljuka srečno na svojem mestu, je poslal ključavničar račun učitelju, ta zopet krajnemu šolskemu predstojniku, kateri ga je ob enem s posebnim pismom poslal okrožnemu nadzorniku. Ta je pa zopet osrečil z velikanskim računom deželni odbor. Ko je bil račun na pristojnem mestu odobren, je potovala silna svota — 20 krajcarjev — zopet po istem dolgem potu nazaj, od postaje do postaje, dokler ni prišla v roke srečnemu ključavničarju, pri katerem se je naročila znamenita kljuka. Res, taka kljuka je pa nekaj vredna, ker se radi nje porabi toliko časa in papirja!

(Dvajset otrok vtonilo.) Iz Königsberga na Pruskem poročajo 30. m. m. V Warpuhlen blizu Rena je drsalo na ledu mnogo otrok. Led se je udril in več nego dvajset otrok je vtonilo.

(Cela vas pogorela.) Iz Budimpešte poročajo, da je v noči pred Svečnico pogorelo blizu 300 hiš vasi Nagy-Bobrocz ter da ni ostalo nepoškodovano niti jedno poslopje. Pogreša se tudi 30 prebivalcev.

(Alkoholizem na Francoskem) silno narašča. Francozi najrajši pijejo alkoholni absint. Konsum je tako narastel in blaznice se vsled tega tako polnijo, da je vlado začelo skrbeti, kaj bo. Davek na absint so lansko leto podvojili, a zaježiti zla ni mogoče.

(Vzgoja na Francoskem.) Družinsko življenje na Francoskem je vse razdruženo. Civilni zakon mu seka globoke rane. Nobena zakonska vez ni več trdna. Zveste zakonske imajo v »višjih« krogih že za čudake. Vzgoja je zanemarjena, saj otroci mnogokrat še za stariše ne vedo. Celo liberalni »Figaro« se zgraža in piše članke in članke, kako bi se pomoglo.

(Sejmi po Slovenskem od 6. do 11. februv. Na Kranjskem: 6. v Novem Mestu in Borovnici; 7. v Gor. Logatcu in Metliki; 9. v Št. Jerneju, Boštanju, Grahovem, Zagorju in v Mengšu. — Na slov. Štajerskem: 6. na Dobrni, Lionici, Gorn. gradu in pri sv. Petru pod Hundsbergom; 7. v Celji; 9. v Pilštajnu; 10. v Št. Juriju ob južni železn.

Društva.

(Predpustno veselico) priredi »Slovenska krščansko-socijalna zveza« v Ljubljani 12. t. m. ob polu 7. uri zvečer v veliki dvorani »Katoliškega doma«. Sodeluje pevsko društvo »Zvon«. Društveni tamburaški zbor nastopi z nekaterimi točkami. Poleg raznih prizorov predstavljali se bodete izvirna Ogrinčeva igra v jednom dejanju: »Kje je meja« in izborna šaloigra v dveh dejanjih iz starih nemškutarskih časov: »Župan«, spisal Mir-slav Vilhar. Izmej prizorov omenjamo »Slovenija in njena hčerka Slovenka« in »Deček in senica«.

(Krščansko-socijalno železničarsko društvo) je na svojem obnem zboru dne 2. februarja izvolilo tale odbor: novim predsednikom nadsprevodnika gospoda J. Milavca; njegovim namestnikom gospoda Finžgarja; tajnikom Rudolfa Mervica, namestnikom A. Pipa; blagajnikom J. Kraliča, namestnikom J. Pipa. V odboru so še: Jos. Fortuna, Josip Oražen, Fr. Kožar, Jak. Kokovšek, Flor. Sluga, Jan. Sluga, Janez Ažnoh, Alojzij Wisiak, Jos. Rupar, Edvard Jeraj. V nadzorovalnem odseku sta: Avgust Loos, Josip Barl. Društvo je priredilo 12 shodov ter imelo dohodkov 875 gld. 50 kr., stroškov pa 817 gld. 13 kr. Na obnem zboru se je razgovarjalo o raznih potrebnih korakih v dosegu zboljšanja materialnega stanja železničarjev ter je v razgovor posegel tudi državni poslanec dr. Krek.

(Vabilo) k veselici, katero priredi katol. društvo rokodelskih pomočnikov na Vrhniki v društveni dvorani, dne 5. februarja t. l. Vspored: 1. M. pl. Farkaš: »Oj Banovci«, koračnica, udarja tamburaški zbor. 2. Dr. B. Ipavec: »Domovina«, poje moški zbor. 3. a) Ipavec-Bartelj: »Mrak«; b) Ipavec Knific: »Planinska roža« udarja tamburaški zbor. 4. P. Hugolin Sattner: »Za dom v bojni grom«, poje moški zbor. 5. * * »Tamburica«, udarja tamburaški zbor. 6. * * »Na straži«, poje moški zbor. 7. »Stara škatlja«. Igra v jednom dejanju, predstavljajo društveni udje. Začetek ob 1/2. uri zvečer. Vstopnina: I. sedeži 40 kr. II. sedeži 30 kr. stojišče 20 kr. K obilni udeležbi vabi najuljudneje odbor.

(»Slavčeva« maskarada ali »Prater v ljubljanskem Tivoliju«) se vrši jutri v nedeljo dne 5. februarja, ob 7. uri zvečer. Po velikih pripravah soditi bode običajna maskarada tega društva jedna najlepših, kar jih je dosedaj bilo, tako v dekoracijskem oziru kakor v nastopanju raznih grup itd. Zanimanje za to maskarado je pa tudi že sedaj veliko in je vsled tega upati mnogobrojne udeležbe. Vstopnice se dobivajo pri gospodu F. Čudnu na Mestnem trgu ter jutri od 9. ure naprej v društveni pevski sobi v »Narodnem domu«.

(Slov. kat. akad. društvo »Danica« na Dunaju) priredi svojo V. redno zborovo sejo v nedeljo 5. svečana ob 1/2. uri zvečer v društvenih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnje redne zborove seje. 2. Poročilo odborovo. 3. Volitev dveh odbornikov (podpredsednika in tajnika). 4. Slučajnosti.

(Mestna hranilnica v Radovljici.) V mesecu januarju 1899 je 146 strank uložilo 30874 gl. 45 kr., 145 strank vzdignilo 17852 gl. 74 kr., 15 strankam se je izplačalo posojil 18603 gl., denarni promet 94324 gld. 22 kr.

(Bralno društvo »Mira«) pri Veliki Nedelji si je izvolil pri obnem zboru: predsednikom Ivan Veselič, podpredsednikom J. Košar, tajnikom Martin Petek, blagajnikom L. Gabersček, knjižničarjem J. Tušak, odborniki: V. Kolarič, I. Škvorc, I. Holc, M. Melcher.

Gospodarska organizacija.

Hranilnica in posojilnica v Vipavi imela je v mesecu januarju:

sprejemkov gld. 20153-51
in izdatkov » 20135-39
tedaj denarnega prometa gld. 40288-90

Hranilnih vlog se je v tem mesecu vložilo gld. 7876-49, vzdignilo pa gl. 5359-72 in je stanje hranilnih vlog konec meseca januarja goldinarjev 109785-60.

Posojil se je dalo gld. 11604-38, vrnilo pa se je gld. 3686-78 in je stanje koncem januarja gld. 160177-33.

Naloženega denarja nima posojilnica.

Članov ima posojilnica 655.

Hranilnica in posojilnica v Dobropoljah imela je v mesecu januarju:

prejemkov gld. 9.106-46
in izdatkov » 7.269-32

toraj denarnega prometa gld. 16.375-78

Hranilnih vlog se je vložilo gld. 7293.—, vzdignilo pa gld. 2574-67 in je stanje koncem meseca januarja gld. 99.003-28.

Posojil se je dalo gld. 1630.—, vrnilo pa gld. 1085.— in je stanje koncem meseca januv. gld. 101.999.—.

Naloženega denarja ima posojilnica goldinarjev 243-53.

Članov ima posojilnica 310.

Hranilnica in posojilnica v Biljani Medani imela je v januarju:

prejemkov gld. 1.145-09
in izdatkov » 1.070-69

toraj denarnega prometa gld. 2.215-78

Hranilnih vlog se je v tem času vložilo gl. 263.—, vzdignilo pa gl. 50.—.

Posojil se je dalo gld. 1000.—, vrnilo pa se ni nič.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. I. Demšar, župnik v Št. Vidu pri Vipavi 10 gld. — Neim. 12 gld. — Dr. Janko Breje, odvet. koncipient v Ljubljani 4 gld. — I. M. 5 gld. — G. M. Narobe, župnik v Zapogah 5 gld. — M. P. 3 gld. — G. M. Tavčar, častni kanonik in dekan v Žužemberku 7 gld. — Bog. plačaj!

Sedmi izkaz prispevkov za cesarjev spomenik v Ljubljani. Darovale so nadalje občine: Zgornja Šiška 20 gld., Ribnica 50 gld., Zagorje ob Savi 30 gld., Medvode 30 gld., Št. Vid nad Vipavo 20 gld., Moste pri Ljubljani 20 gld., Črni Vrh nad Polhovim Gradcem 20 gld., Zgornje Gorje pri Bledu 20 gld. in Jesenice na Gorenjskem 20 gld.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 4. februarja. Cesar je vsprejel danes dopoludne ministra Fejervaryja in nato Kolomana Szella v jednourni avdijenci.

Dunaj, 4. februarja. Parlamentarna komisija poljskega kluba je imela še danes sejo. Poljski klub vstraja pri sedanjí večini, da se čim preje razbije opozicija, ki zabranjuje parlamentarno delo.

Dunaj, 4. februarja. Nemška ljudska stranka je izdala včeraj komunike, v katerem se najodločneje izraža proti vladi § 14. in nadaljnemu obstoju jezikovnih in drugih jednako krivičnih naredeb. Ob jednom pa strankino vodstvo opozarja vse nemške bojivnike, naj opuste neznatne strankarske prepire ter posvete svoje moči skupnemu namenu. Vse mora v boj za pravice zatiranega naroda.

Dunaj, 4. februarja. Češki deželni maršal knez Lobkovic pride danes zvečer na Dunaj, da se dogovori z grofom Thunom, kedaj naj se skliče češki deželni zbor.

Dunaj, 4. februarja. Poročilo nekaterih listov, da se vlada ne bo vdeleževala razgovorov za sporazumljenje, niso resnična. Vlada bo sama pričela in vodila te razgovore.

Brno, 4. februarja. Državni poslanec in namestnik deželnega glavarja dr. Promber je umrl.

Praga, 4. februarja. Nemškega visokošolca Biberla, ki je 16. m. m. s samokresom smrtno nevarno ranil češkega dijaka Linhart, je obsodilo sodišče v trimesečni strogi zapor in na povrnitev stroškov.

Budapešta, 4. februarja. Listi pišejo, da opozicija ne bo vsprejela vladnih predlogov ter da bo nadaljevala obstrukcijo.

Budimpešta, 4. februarja. Voditelji Szilagyi, grof Ozaky in grof Andrassy so izročili ministerskemu predsedniku konečne predloge in pogoje opozicije. O teh se sedaj posvetujejo baron Fejervary, Lukasc in Koloman Szell.

Livorno, 4. februarja. Policija je zasledila anarhističke zarotnike, ki so hoteli ondotno policijsko poslopje razstreliti.

Čisto medicinično ribje olje.

Deželna
lekarna

pri Mariji
Pomagaj.

Čubar, Primorsko, septembra 1898.

Blag. g. Milan Leustek, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašog nepročenjano dobrog in pristnog medicinskog ribjog olja katerog že dle časa samo iz Vaše dobro znane lekarnar na-ročam in uporabljam za sebe in svojo rodbino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gld. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udani

729 14 Anton Ožbolt, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Razpošilja vsak dan z obratno pošto

deželna lekarna pri Mariji Pomagaj
Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani,

Resljeva cesta šte. 1, poleg mesarskega mosta.

Umrli so:

1. februarja. Terezija Omejc, zasebnica, 78 let, Streliške ulice 6. ostarelost.

2. februarja. Berta Lavrin, sprevednikova žena, 56 let, Reber 4. terbes. — Marija Gostič, uradnega sluge hči, 3. leta, Hrenove ulice 11 a rhachitis et bronchitis. — France Komatar, branjevec, 55 let, Poljanska cesta 66 caries. — Helena Šuster, postreščekova žena, 45 let, Rožne ulice 3, jetika.

V bolnišnici:

30. januarja. Leopoldina Mizeli, pivovarjeva hči, 12 let, vnetje možganske mreže.

1. februarja. Ivan Kovač, mitničar, sarcoma maxilla caehexia.

V hiralnici:

2. februarja. Ana Irlah, gostija, 84 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m., srednji zračni tlak 736-0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
3	9. zvečer	726-2	-0-4	sl. jvzh.	oblačno	
4	7. jutraj	731-4	-3-2	sr. jvzh.	sk. jasno	9-8
	2. popol.	734-6	-0-1	sr. jug	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 0-5°, normale: -1-4°.

Vsem dobrotnikom, prijateljem in znancem, od katerih se mi ni bilo mogoče zaradi takojšnjega odhoda osebno posloviti, izrekam tem potom:

»Srečni ostanite in Bog Vas obvari.«

93 1-1

Josip Korošec.

Vabilo

na

III. občni zbor

Konsumnega društva v Staremtrgu

pri Ložu

vpisane zadrage z omejenim poroštvom

kateri se vrši

v nedeljo, 19. febr. 1899, ob 3. uri popoldne

v prostorih konsumnega društva v Staremtrgu

s sledečim vsporedom:

1. Nagovor.
2. Poročilo za upravno leto 1898.
3. Polaganje in odobrenje računov.
4. Razdelitev dobička.
5. Volitev odbora in nadzorstva.
6. Razni nasveti.

K obilni udeležbi vabi vse p. i. ude

96 1-1

odbor.

Tomo Tollazzi iz Logatca

priporoča svoja raznovrstna pristna

✱ istrska vina ✱

črna in rumena. Črna od 17 do 23 gld. Dalje pravi istrski tropinovec, zadacan po 80 kr. liter. — Na zahtevanje pošljem uzorce. 91 1-1

Služba organista in cerkvenika

je izpraznjena na Rovih,

p. Radomlje, ž. p. Jarše-Mengeš. 79 3-3

Nastop 1. sušca. — Več pove ondotni žup. urad.

Štiri stanovanja

dá v najem 78 3-2

Florijan Lisjak, Štepanova vas št. 48.

Cerkvena mizarska dela.

Podpisane izdelujem zlasti **oekvene klopi** in **spovednice** po vzorcih in po lastnem načrtu ter se za taka dela priporočam čast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom. Zagotovim izvrstno delo in nizke cene. Že desetim cerkvam sem izdelal klopi v največjo zadovoljnost.

Da je moje delo res trdno in lepo, pričujejo klopi po farnih cerkvah v Dobu, Radomljah, na Rovu, Brdu, Goričici, v Meravčah, Pečah, Komendi in v novi cerkvi vodiški, pa spovednica na Holmcu.

Postavljanje novih klopij v cerkvi traja le 5 do 6 dni.

Josip Stupica na Viru,
pošta Domžale.

61 20-2

Prostovoljno se prodá lepo posestvo

z vrtom, kmetijo, travnikom in gozdom v **Ponikvah**. Hiša je jednodnostropna, pripravna za gostilno in vinsko trgovino; leži tik velike ceste med postajama Dobropolje in Velike Lašče na Dolenjskem. 71 3-2

Več poizve se pri trgovcu **Andreju Peterlin-u** v Ribnici, ali pa pri gostilničarju **Alojziju Pogachnik-u** v Ljubljani, Frančiškanske ulice šte. 6.

Prečastiti duhovščini se priporočam za slikanje

**cerkvâ,
kapel
in
sob.**

ALBERT ROBIDA
Ljubljana, Rožne ulice št. 5.
Imam na razpolago tudi krasne **vzorke** (škice) v barvah tiskane, v raznih slogih, kakor tudi mnogo spričeval. 73 26-2

Služba organista in cerkvenika je izpraznjena v Sodražici.

Nastop 1. sušca. — Več pové ondotni župni urad. 63 3-3

Na prodaj so trije križevi poti

jeden 95 cm. visok, velja gld. 65.—
drugi 130 cm. visok s križem in podstavkom vred, velja » 120.—
tretji 150 cm. visok, velja » 250.—

pri **Fr. Toman-u**, podobarju in pozlatarju v Ljubljani na Križevniškem trgu št. 1. 833 24-17

8 goldinarjev! Brez dobička

za lastno ceno
damo pravo ameri-
kano pozlačeno

**Plake-remontar-
uro**

z dvojnatim plaščkom, samo da se kupčija začne. Zaradi reklame jo damo za las no ceno. Slehni ima lepo priliko, si pridobiti uro, ki ni razločiti od zlate, za neverjetno nizko ceno

8 goldinarjev.

Je mojstersko delo, in ura zlata, ki stane 300 gld, ni boljše delana. Močne vnanje stene so z 18karatnim zlatom pozlačene in ne zgube barve zlata. Vsako uro poskusimo, preden jo pošljemo, in priložimo 3letno pisano jamstvo. 42 6 2

Najboljše jamstvo za solidno blago pa je to, ker se zavežemo denar ves vrniti, če bi ura ne bila dobra.

Središčno prodajo in razpošiljanje ima

RIX,
Dunaj, Praterstrasse št. 16.

V provincijo in v inostranstvo se pošilja proti povzetju.

CERTIFICATE
This
Amerik Watch
Izvirni
garancijski list.
Ure za dame
10 gld.

IVAN KORDIK, Ljubljana,

Prešernove ulice št. 10—14,

priporoča svojo veliko zalogo

jedilnega orodja

za neveste in gostilničarje

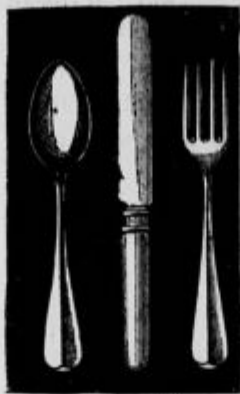
kakor tudi

dobitkov za

52 8-5 **tombolo**

in druge igre.

Nizke cene.

E. Zbitek-ov v Novi Štifti pri Olomucu
zavod za izdelovanje stekleno-mozaičnih božjih grobov, lurskih duplin in altarjev za procesije ob sv. Rešnjem Telesu. Odlikovan od Nj. svetosti papeža Leona XIII.; priznanja katol. teolog. akademije v Peterburgu, nemškega misijona v Carigradu itd.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljatve zajamčene. 894 4-3

Svarilo!

Gosp. **Albin Jos. Megušar**, rojen v Trzinu na Gorenjskem, ima od mene legalizirano pooblastilo, katero s tem prekličem in kot **neveljavno objavim**. Imenovani toraj ni opravičen, za mojo trdiko sprejemati naročila ali denar. Ako bi to storil, je izročiti gospodski

V Pragi, dne 1. januarja 1899.

Karol Filip Pollak,
tovarna za esence.

59 4-4

Stanarinske knjižice

za stranke

z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mesne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld. v **Katol. Tiskarni** v Ljubljani.

Ženini in neveste!

ne zamudite prilike, ko si omislite potrebne stvari za rabo pri skupnem hiševanju, obiščite in oglejte si veliko zalogo 14 10-9

namizne oprave

iz kina- in pravega srebra,

poročnih in drugih prstanov, uhanov, okraskov, stenskih in žepnih ur in verižic zlatih, srebrnih in nikelnastih, vse po najnižjih cenah.

Vabim na mnogobrojni obisk vse slav. občinstvo ter pošiljam ilustrovane cenike po pošti zastoj.

Fr. Čuden, urar in trgovec z bicikli in šivalnimi stroji v Ljubljani nasproti rotovžu.

Dr. Rose-jev balzam | Praško domače mazilo

za želodec

iz lekarne **B. FRAGNER** v Pragi

je že nad 30 let sploh znano domače zdravilo, ki poživlja okus in rahlo odvaža. Ako se redno rabi, ureja želodčevo delavnost prav zanesljivo.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero rane čiste ohrani, vnetje in bolečine lajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 kr., po pošti 6 kr. več.

Glavna zaloga:

lekarna **B. Fragner-jeva** „pri črnem orlu“ v Pragi,

Mala strana, vogal Spornjerjeve ulice.

Se vsak dan razpošilja.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarjih **G. Piccoli**, **Ub. pl. Trnkóczy**, **M. Mardetschláger**, **J. Mayer** in vseh drugih lekarnah Avstro-Ogerske. 187 26-21

Priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,
urar, 338 26-20
na Dunajski cesti v Ljubljani,
priporoča svojo
zalogo vseh vrst
žepnih ur
v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu,
ravno tako tudi
nihalnih, stenskih
in budilnih ur
in le dobre do najfinejše kakovosti po naj-
nižjih cenah.
Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in
budilnih ur so vedno v zalogi.
Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Oelz-ova kava

je najboljši in najčistejši primesek h kavi!

Cestite gospodinje!

221 50-46

Zahtevajte in kupujte le-to kavo!

Dobiva se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Razpis služeb.

Sprejme se:

- Potovalni uradnik** s stalno plačo, dijeta, provizijami in pravico do definitivne službe po preteku jednega leta.
- Pomožni uradnik** za pisarno.
- Praktikant ali praktikantinja** za pisarno.

Pogoji:

- Ad 1. Popolna izobrazba v zavarovalnih zadevah in večletno službovanje v teh strokah, zmožnost slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi.
- Ad 2. Zmožnost slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi in dosedanje službovanje v kaki odvetniški ali notarski pisarni.
- Ad 3. Brezplačno službovanje skozi dva meseca in zmožnost slovenskega in nemškega jezika, kakor tudi lepa pisava.

Ponudbe s spričevali vložiti je do 14. februarja t. l. osebno pri vodstvu generalnega zastopa c. kr. priv. zavarovalne družbe „Avstrijski Phoenix“ v Ljubljani, Kongresni trg št. 17. 9 1-1

Dobiva se povsod.

905 (36-4)

Sarg's Kalodont

Najbolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob.

Od vseh avstrijskih škofov potrjeni in od vis. c. kr. ministertva za uk in bogočastje pripušeni

mali, srednji in veliki
katekizem ali krščanski nauk

v slovenskem jeziku, kateri je v rabi po avstrijskih ljudskih šolah od tekočega šolskega leta nadalje, se dobiva

mali po 15 kr., srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr.

v prodajalnici katol. tiskovnega društva v Ljubljani

(H. Ničman) Kopitarjeve ulice.

Razprodajalci dobé primeren popust.

Usojam si p. n. odjemalce zlasti na mojo oblastveno dovoljeno

razprodajo

garantirano pristne

žime za motrace

deloma lastnega izdelka opozarjati, pri koji sem cene za 10 do 30 kr. pri kilogramu znižal.

Razložiti treba je tako garantirano pristno žimo od one nepristne s fibrizmo namešane, ki je kvalitativno za 50% slabeja in ki se v zadnjem času čim dalje v večji množini v kupčiji pojavlja.

Istotako znižal sem ceno pri „*crin d' Afrique*“ (morski travi) od 8 na 7 kr. kilogram. En gros še ceneje.

18 10-8

M. Pakič.

NB. Kupujem vsako množino

konjskih in govejih repov

po najboljših cenah, katere dam potem čistiti in v žimo spresti.

POZOR!

Podpisana tvrdka priporoča slavnim prostovoljnim gasilnim društvom, občinam in župniščem za nabavo vsakojaki

brizgalnic, gasilnega orodja, pasov itd., kakor tudi kmetijskih strojev in peronospera-škropilnic

svojo bogato založeno

podružnico v Zagrebu, Frankopanska ulica šte. 9.

Postrežba točna, solidna, z nizkimi cenami, pod ugodnimi plačilnimi pogoji tudi na obroke.

Pohvalna pisma in spričevala s Kranjskega na razpolago.

Za obila naročila se priporoča s spoštovanjem

89 12-1

podružnica **R. A. Smekal.**

Št. 2472.

95 3-1

Volitveni razpis!

V smislu §. 7 postave zastran obdelovanja ljubljanskega mahu z dne 23. avgusta 1877 daje se s tem na znanje, da je

imenik močvirskih posestnikov

katastrskih občin Trnovsko in Karlovsko predmestje, Gradišče v Ljubljani in pa Stepanjevasi, kateri so opravičeni letos v glavni odbor za obdelovanje močvirja skupaj voliti dva odbornika in jednega namestnika, sestavljen, in da se sme od 3. februarja t. l. naprej 8 dni pri podpisnem mestnem magistratu v navadnih uradnih urah pregledovati in proti njemu ulagati ugovore.

O ugovorih o pravem času vloženih, razsojalo bo okr. okrajno glavarstvo v Ljubljani. Volitev odbornikov in namestnika vršila se bo

dne 14. marca 1899

od 9 do 12 dopoldne v telovadnici I. mestne deške petrazrednice v Komenskega ulici v Ljubljani.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.

dne 26. januarja 1899.

Pozor!

Najfinejša namizna vina

iz c. kr. dvornih kletij na Dunaji in

najboljši konjak

iz c. kr. dvorne distilerije Pfau in dr. na Reki

so dobiti v konditoriji

Rudolf Kirbisch

v Ljubljani

911 11-11

na Kongresnem trgu (Zvezda) št. 8.

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

Stara mamica, še meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srcnih, želodčnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najpriljubljenejša kavina pijača v stotisočero rodovinah.

G. Piccoli,
dvorni založnik
Nj. svetosti
papeža
Leona XIII.

lekarnar „pri angelu“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino.

Kemične analize odličnih strokovnjakov, kateri so v

Železnatem vinu

lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani

zmiraj potrdili navedeno množino železa, so najbolje pričevalo ter dajejo največje poročstvo za njega učinek.

To vino je kaj dobro za slabokrvne, nervozne in vsled bolezni oslabele osebe, za blede, sloke (suhe) in bolehave otroke.

Cena polliterski steklenici 1 gld.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino plačajo p. n. naročniki. 827 12

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup.

Ta 29 let z največjim uspehom rabljeni prani sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 896 (20-6)

Cena steklenici 1. gld 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

A. 13/99

55 3-3

Oklic, ki sklicuje zapuščinske upnike.

C. kr. okrajno sodišče Škofja Loka opominja vse tiste, ki bi kakor upniki imeli kaj tirjati iz zapuščine dné 21. decembra 1898 brez poslednje volje zamrlega kmetskega posestnika **Janeza Kalana** vulgo **Krevsa** iz Škofje Loke, Kapucinsko predmestje šte. 6, da k temu sodišču pridejo

dné 24. februarja 1899

ob 9. uri dopoldne svoje tirjatve napovedat in jih tudi izkazat, ali pa do tistega dné svojo prošnjo pismeno vložé, ker bi sicer iz zapuščine, ako bi pošla s poplačanjem napovedanih dolgov, ne imeli nič tirjati, razun če bi kako zastavno pravico imeli.

Škofja Loka, dné 21. januarja 1899.

1899! Najnoveje v razglednicah!

Razglednice v hrasni tahozvani „Delfter-Manier“, lepše kakor vsaki drugi svetlotiseh, po vsakršnih fotografijah (na željo fotografije tudi sam), izdeluje po nizkih cenah, naglo in najčistejše 86 3-1

Srečko Magolič,

umetniški zavod „Apolon“ v Celji (Cilli), Štajersko.

Dunajska borza.

Dné 3. februarja.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 60 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 > 25 >
Avstrijska zlata renta 4%	119 > 85 >
Avstrijska krona renta 4%	102 > 20 >
Ogerska zlata renta 4%	119 > 75 >
Ogerska krona renta 4%	97 > 90 >
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	937 > — >
Kreditne delnice, 160 gld.	362 > — >
London vista	120 > 40 >
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 > 95 >
20 mark	11 > 78 >
30 frankov (napoleonor)	9 > 55 1/2 >
Italijanski bankovci	44 > 45 >
C. kr. cekini	5 > 68 >

Dné 3. februarja.	
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	174 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 > — >
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194 > 50 >
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 > 40 >
Tisine srečke 4%	139 > — >
Dunavske vravnave srečke 5%	130 > 75 >
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108 > 65 >
Posojilo goriskega mesta	112 > — >
4% kranjsko deželno posojilo	98 > 25 >
Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4%	98 > 30 >
Prioritetne obveznice državne železnice	222 > 80 >
„ „ južne železnice 3%	180 > — >
„ „ južne železnice 5%	125 > 30 >
„ „ dolenskih železnic 4%	99 > 50 >

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld 75 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 > — >
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 > 25 >
Rudolfove srečke, 10 gld.	26 > 25 >
Salmove srečke, 40 gld.	85 > 50 >
St. Genois srečke, 40 gld.	80 > — >
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 > — >
Ljubljanske srečke	24 > 25 >
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	155 > 30 >
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3510 > — >
Akcije tržaškega Lloyd. 500 gld.	441 > — >
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	69 > 75 >
Splošna avstrijska stavbinska družba	116 > 90 >
Montanska družba avstr. plan.	239 > — >
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	184 > — >
Papirnih rubljev 100	127 > 37 >

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.